

Hoe subsidieer ik mijn schoolgebouw?

Een nieuw en eigentijds schoolgebouw is veel meer dan een aaneenschakeling van leslokalen. Het is een ijkpunt en ontmoetingsplaats voor de buurt. Het kan niet alleen in maar ook buiten de schooltijd volop benut worden. En het is een duurzame investering in de toekomst.

Dit boek legt stap voor stap uit welke vragen je jezelf moet stellen bij het plannen en opstarten van een bouwproject voor het stedelijk en gemeentelijk onderwijs. Meer specifiek gaat het in acht hoofdstukken in op de verschillende vormen van subsidiëring en op de voorwaarden waaraan een sterk dossier moet voldoen. Deze praktische info wordt afgewisseld met interviews. De verhalen van Deinze, Sint-Agatha-Rode, Dessel, Gent en Brussel zijn concreet en inspirerend.

Een uitgave van OVSG (Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten) en Politeia, met de steun van Belfius

ISBN 978-2-509-03470-0

9 782509 034700 >

politeia

Belfius
Bank & Verzekeringen

politeia

Hoe subsidieer ik mijn schoolgebouw?

politeia

Hoe subsidieer ik mijn schoolgebouw?

OVSG
De gemeente maakt school

**NIEUWBOUW BASISCHOOL SPRING IN 'T VELDEKE,
SINT-AGATHA-RODE**

Concept: basisschool met sporthal op een site met sociale woningen

Werken: nieuwbouw

Oppervlakte: 3.036 m²

Duur: van subsidieaanvraag tot opening 2007-2018

”

Een multifunctionele basisschool in Sint-Agatha-Rode

Weg met de wanden

'Senne, duw jij de muur even opzij.' In basisschool De Letterboom in Sint-Agatha-Rode mogen en kunnen de kleuters dat. Dankzij het concept van hun nieuwe school toveren ze de kleuterklassen om tot één grote speel- en leerruimte. Want we spelen toch om te leren?

Elke schooldag gebeurt aan honderden scholen in Vlaanderen twee keer hetzelfde: auto's proberen kinderen zo dicht mogelijk bij de schoolpoort af te zetten of op te halen, waardoor die plek een van de meest klimaat- en kind-onvriendelijke plaatsen in de omgeving wordt. In het recente verleden gebeurde dat ook aan de basisschool van Sint-Agatha-Rode. Maar het nieuwe ontwerp van de site, die zowel een basisschool, een sporthal als sociale woningen bevat, haalt de druk weg van de schoolpoort. Architect **Pieter Meuwissen** en zijn team van Lava zorgden ervoor dat een bestaande voetweg nu door het hart van de school loopt. Het aantal parkeerplaatsen dicht bij de school is beperkt. Aan de ingang staan banken die stilaan tot een ontmoetingsplaats uitgroeien. Wie daar zit, kan niet naast de bijzondere architectuur van het gebouw kijken, al zitten de échte pronkstukken binnen in de school.

Zeven jaar geleden won uw architectenbureau Lava de ontwerpwedstrijd voor dit project. Kijkt u nu met trots naar het schoolgebouw?

Pieter Meuwissen: "In alle bescheidenheid, ja. Onze projectarchitect Sander Vanduppen haalde veel van zijn inspiratie in Japan. Zo hebben we de school en de sporthal met respect voor en in harmonie met de omgeving gebouwd. De gebouwen staan op een helling. Door zo laag mogelijk te bouwen hebben we vermeden dat ze er als mastodonten uitzien. Daarom hebben we de fietsenstalling onder het zwevende schoolgebouw geschoven en de sportzaal in het reliëf doen verzinken, wel met voldoende lichtinval uiteraard. Hetzelfde deden we met de connector tussen het kleuterpaviljoen en de lagere school, een deel daarvan zit onder de voetweg. Onze oorspronkelijke visie was lichtjes anders dan wat er nu gebouwd staat, maar dat is logisch. Onze filosofie als architectenbureau is dat je als ontwerper niet enkel een creatie of mooie vorm wil presenteren maar dat je meedenkt met je opdrachtgever. In dit geval leverden de gemeente en de school ideeën aan. Daarna ontwerp je een architectuur die mogelijkheden schept."

Het meest opvallende element in uw ontwerp zijn de verplaatsbare wanden in de kleuterklassen. Is dat werk voor een krachtpatser?

Pieter Meuwissen: "Nee hoor, één persoon kan dit, misschien zelfs enkele kleuters samen. (lacht) De vier kleuterklassen hebben allemaal verplaatsbare wanden, zodat ze één grote speel- en leer-ruimte kunnen vormen. In het paviljoen voor de lagere school zijn er zes klassen die leraren of leerlingen snel tot drie graadklassen kunnen ombouwen. In de paviljoenen kan de circulatie-ruimte verheven worden tot polyvalente ruimte of beperkt worden tot een compacte toegangssas. Op deze manier ontstaat een school zonder klassieke gangen, maar met een variatie aan transformeerbare plekken, die je op verschillende manieren kan gebruiken naargelang van wat de kinderen nodig hebben of aangepast aan een specifieke onderwijsvorm. En ja, ook spelen kan. Bij al onze projecten gaan we op zoek naar de menselijke maat, naar de relevante module. In een school is dat uiteraard een klas. Die module moet je kunnen gebruiken én tegelijk doorbreken, openzetten, in dit geval wegduwen. Ik hoop dat de wanden veel opzijgeschoven zullen worden, maar dat hangt natuurlijk af van het lerarenteam. De vorige directeur was alleszins heel enthousiast over de multifunctionele mogelijkheden van het concept. En ook de huidige directeur apprecieert dat het gebouw helemaal aangepast is aan de onderwijsnoden van deze tijd. Over de keuze van de meubels hebben ze bijvoorbeeld ook ons advies gevraagd."

40

De school kost ruim 6 miljoen euro voor een gebouw van 3000 vierkante meter waar 150 leerlingen een plaats vinden. Dat is duur, niet?

Pieter Meuwissen: "Via AGION subsidieert de overheid ongeveer 2,5 miljoen euro voor dit project. Het overige geld komt van de gemeente die voor een bijzonder mooi, multifunctioneel en duurzaam project heeft gekozen. Door problemen met de ondergrond is het project ongeveer 600.000 euro duurder geworden dan eerst verwacht. De beweegbare wanden zijn inderdaad duur, maar je krijgt er een pedagogische meerwaarde bij die dat extra geld verantwoordt. Binnenin is er met heel wat grenen en fineerhout gewerkt. Ook aan de akoestiek van het gebouw is veel aandacht besteed, wat het budget doet toenemen. Als je de kleuterklassen tot één grote ruimte omvormt of de klassen vergroot, moeten kinderen en leraren toch nog rustig met elkaar kunnen praten en elkaar verstaan. De school kan trouwens ook voor de gemeenschap gebruikt worden. De gemeente gebruikt de refter bijvoorbeeld al als feestzaal en van de turnzaal met kleedkamers maakt ook een volleybalclub gebruik."

De gemeente is bouwheer en kan uiteraard zichzelf geen bouwvergunning geven. Brengt dat problemen met zich mee?

Pieter Meuwissen: "Het is de gewestelijke ambtenaar van Vlaams-Brabant die de bouwvergunning geeft. Hij volgt het bouwproces op. Hij nam zelfs deel aan onze ontwerpvergaderingen met het schepencollege. Dat is meegenomen, want sommige overlegmomenten met de omwonenden waren best pittig. De buurt maakte zich zorgen over het feit dat er mogelijk fuiven zouden worden georganiseerd, maar dat zal in de praktijk niet gebeuren. In plaats van de drukke ochtend- en avondspits creëert de school een fijne ontmoetingsplek in het hart van de buurt. Zo verdwijnt ook de wand tussen buurt en school."

41